

INFORMACJA GUNB

Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o wyrobach budowlanych oraz ustawy o systemie oceny zgodności (Dz. U. poz. 898) dostosowuje regulacje dotyczące wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych do wymagań określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiającym zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylającym dyrektywę Rady 89/106/EWG (Dz. Urz. UE L 88 z 04.04.2011, str. 5).

- I. Do najważniejszych zmian wprowadzonych ww. ustawą należą:
- 1) Dostosowanie zakresu przedmiotowego *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. Nr 92, poz. 881 z późn. zm.)* do rozporządzenia Nr 305/2011 – ustawa ta określa zasady wprowadzania do obrotu lub udostępniania na rynku krajowym wyrobów budowlanych, zasady kontroli wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu lub udostępnionych na rynku oraz określa właściwość organów w zakresie wykonywania zadań administracyjnych i obowiązków wynikających z rozporządzenia Nr 305/2011 (art. 1 ust.1 ustawy),
 - 2) Dostosowanie definicji zawartych w *ustawie o wyrobach budowlanych* do rozporządzenia Nr 305/2011 – tj. definicji „wyrobu budowlanego”, „sprzedawcy” i „wprowadzenia do obrotu” poprzez odesłanie do odpowiednich przepisów rozporządzenia Nr 305/2011 (art. 2 pkt 1, 7 i 10 ustawy),
 - 3) Uwzględnienie odpowiedniego stosowania określonych przepisów *ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2010 r. Nr 138, poz. 935 z późn. zm.)* – tj. rozdziału 3 (dotyczącego akredytacji, autoryzacji i notyfikacji) oraz art. 38-39b, art. 40l, art. 40m, art. 43a, art. 43b i art. 44 (dotyczących systemu kontroli wyrobów) – w zakresie akredytacji, autoryzacji i notyfikacji jednostek uczestniczących w procesie oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych oraz kontroli wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu i udostępnionych na rynku (art. 1 ust. 2 ustawy),
 - 4) Dostosowanie przepisów art. 5 *ustawy o wyrobach budowlanych* do rozporządzenia Nr 305/2011 poprzez:
 - a) Ustanowienie obowiązku wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych objętych normami zharmonizowanymi lub zgodnych z wydanymi dla nich europejskimi ocenami technicznymi zgodnie z rozporządzeniem Nr 305/2011, tj. w ramach tzw. systemu europejskiego (oznakowanie CE),
 - b) Utrzymanie zasad wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych w tzw. systemie krajowym (oznakowanie znakiem budowlanym) – z wyłączeniem wyrobów budowlanych objętych normami zharmonizowanymi lub zgodnych z wydanymi dla nich europejskimi ocenami technicznymi, podlegających obowiązkowi oznakowania CE (dotyczy również wyrobów budowlanych nieobjętych normami zharmonizowanymi, dla których zakończył się okres koegzystencji, o którym mowa w art. 17 ust. 5 rozporządzenia Nr 305/2011, i dla których nie zostały wydane europejskie oceny techniczne – mogą one zostać oznakowane znakiem budowlanym jeżeli producent, mający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego

upoważniony przedstawiciel, dokonał oceny zgodności i wydał na swoją wyłączną odpowiedzialność, krajową deklarację zgodności z Polską Normą wyrobu albo aprobatą techniczną),

- c) Wprowadzenie obowiązku przekazywania wraz z wyrobem legalnie wprowadzonym do obrotu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej (lub państwie członkowskim EFTA stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym), a udostępnionym na rynku krajowym – w myśl tzw. zasady wzajemnego uznawania – informacji o jego właściwościach użytkowych oznaczonych zgodnie z przepisami państwa, w którym wyrób został wprowadzony do obrotu, instrukcji stosowania i obsługi oraz informacji dotyczących zagrożenia dla zdrowia i bezpieczeństwa, jakie wyrób ten stwarza podczas stosowania i użytkowania,
- 5) Wyznaczenie Polskiego Centrum Akredytacji, jako jednostki właściwej w zakresie oceny i monitorowania jednostek notyfikowanych (art. 6a ustawy),
- 6) Ustanowienie ministra właściwego do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa jako organu właściwego w zakresie wyznaczania jednostek oceny technicznej (JOT) oraz monitorowania ich działania i kompetencji – przy jednoczesnym określeniu procedury wyznaczania JOT (wyznaczenie następuje w drodze decyzji wydawanej na wniosek instytutu badawczego),
- 7) Włączenie do zadań GINB prowadzenia punktu kontaktowego do spraw wyrobów budowlanych, o którym mowa w art. 10 rozporządzenia Nr 305/2011 (art. 14 ust. 1 pkt 7), realizującego zadania m.in. z zakresu dostarczania informacji o przepisach obowiązujących na terytorium państwa członkowskiego mających na celu spełnienie podstawowych wymagań dotyczących obiektów budowlanych mających zastosowanie do zamierzonego zastosowania każdego wyrobu budowlanego (art. 14 ust. pkt 7 ustawy),
- 8) Ustanowienie przepisów przejściowych zgodnie z którymi:
 - a) Wyroby budowlane jednostkowego zastosowania, dla których przed dniem 1 lipca 2013 r. została wykonana indywidualna dokumentacja techniczna i które od dnia 1 lipca 2013 r. będą objęte obowiązkiem sporządzania deklaracji właściwości użytkowych oraz obowiązkiem oznakowania CE, mogą być zastosowane w obiekcie, dla którego zostały przeznaczone, na zasadach dotychczasowych,
 - b) Do kontroli wyrobów budowlanych i postępowań administracyjnych w sprawach wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu zgodnie z art. 66 ust. 1 rozporządzenia Nr 305/2011 stosuje się przepisy dotychczasowe. W myśl art. 66 ust. 1 rozporządzenia Nr 305/2011 wyroby budowlane wprowadzone do obrotu zgodnie z dyrektywą 98/106/EWG przed dniem 1 lipca 2013 r. uznaje się za zgodne z tym rozporządzeniem,
 - c) Do kontroli wyrobów budowlanych i postępowań administracyjnych w sprawach wyrobów budowlanych wszczętych przed dniem wejścia w życie *ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o wyrobach budowlanych oraz ustawy o systemie oceny zgodności* stosuje się przepisy dotychczasowe,
 - d) Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 8 ust. 6 *ustawy o wyrobach budowlanych, tj. rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie deklarowania*

zgodności wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. Nr 198, poz. 2041 z późn. zm.), zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 8 ust. 6 ustawy o wyrobach budowlanych w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o wyrobach budowlanych oraz ustawy o systemie oceny zgodności, jednak nie dłużej niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie ww. ustawy.

Planowane dalsze zmiany – objęte założeniami projektu ustawy o zmianie ustawy o wyrobach budowlanych oraz niektórych innych ustaw – obejmują m.in. dalsze dostosowywanie przepisów ustawy o wyrobach budowlanych, odnoszących się do zasad wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych w tzw. systemie krajowym (oznakowanie znakiem budowlanym), do rozporządzenia Nr 305/2011 (dążenie do ujednolicenia zasad).

INFORMACJA INSTYTUTU TECHNIKI BUDOWLANEJ

Wszystkie właściwości użytkowe, które producent chce zadeklarować w odniesieniu do zamierzonego zastosowania są objęte normą zharmonizowaną, dla której minął okres koegzystencji.

Zgodnie z CPR producent musi sporządzić deklaracje właściwości Użytkowych i nanieść na swój wyrób oznakowanie CE

Producent wprowadza do obrotu (udostępnia po raz pierwszy) na rynku EOG wyrób budowlany objęty normą zharmonizowaną po 1 lipca 2013 r.

Wymagane działania:

1. Producent sprawdza w aktualnym Komunikacie Komisji Europejskiej czy norma, która ma stanowić dokument odniesienia dla jego wyrobu znajduje się na liście norm zharmonizowanych, weryfikując aktualność jej wersji (poprawki, załączniki) i datę wydania.
2. Producent sprawdza w normie obowiązujący go system oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych (dawny system oceny zgodności) i w razie potrzeby zwraca się do laboratorium notyfikowanego (system 3) do jednostki certyfikującej zgodność ZKP (system 2+) lub do jednostki certyfikującej stałość deklarowanych właściwości użytkowych wyrobu (systemy 1 i 1+). W przypadku systemu 4 producent może wszystkie działania związane z zapewnieniem stałości deklarowanych właściwości użytkowych wykonać samodzielnie.
3. Producent zapewnia funkcjonowanie ZKP wg zasad przewidzianych w normie zharmonizowanej i dokumentuje w sposób ciągły podjęte działania.
4. Producent sporządza dokumentację techniczną wyrobu, określając:
 - a. zamierzone zastosowanie (zamierzone zastosowania) wg normy i wynikający stąd minimalny zakres i poziom deklarowanych właściwości użytkowych, uwzględniając wymagania przepisów w miejscu udostępniania wyrobu (w razie wątpliwości producent zwraca się do Krajowego Punktu Kontaktowego ds. Wyrobów Budowlanych po informacje o niezbędnych wymaganiach technicznych);
 - b. materiały składowe i surowce oraz technologię wytwarzania wyrobu;
 - c. deklarowane właściwości użytkowe wyrobu na podstawie raportów z badań, obliczeń, itd. - ewentualnie z udziałem odpowiedniej strony trzeciej -w zależności od systemu; (w przypadku możliwości zastosowania procedur uproszczonych, producent uzupełnia dokumentację techniczną o odpowiednią dokumentację techniczną (art. 36 CPR) lub specjalną dokumentację techniczną (art. 37 i 38).
 - d. producent nadaje wyrobowi niepowtarzalny kod identyfikujący jego typ oraz ustala zasady identyfikacji wyrobu poprzez wskazanie rodzaju i miejsca danych identyfikacyjnych umieszczanych na wyrobie lub jego opakowaniu (jak np. data produkcji, nr partii, inne)
5. Producent sporządza deklarację właściwości użytkowych wg zasad określonych w CPR (załącznik III), stosując opcję NPD w przypadku tych zasadniczych charakterystyk, które nie są przez niego deklarowane.
6. Producent dokonuje oznakowania CE wyrobu, ustalając na podstawie normy i rozporządzenia nr 305/2011, jakie informacje powinny towarzyszyć oznakowaniu CE na wyrobie lub jego opakowaniu.
7. Producent określa jakie informacje dodatkowe powinny towarzyszyć wyrobowi (jak np. karta charakterystyki, informacja o substancjach niebezpiecznych podlegających rejestracji wg REACH, instrukcja obsługi itd.).
8. Do każdego wyrobu lub do partii wyrobów do jednego odbiorcy producent dołącza kopię deklaracji właściwości użytkowych oraz dokumenty towarzyszące w odpowiedniej wersji językowej.

9. Producent przechowuje przez okres co najmniej 10 lat wykazy wszystkich odbiorców wyrobów budowlanych.
10. Producent współpracuje z organami nadzoru rynku, w szczególności udostępniając na żądanie dokumentację techniczną wyrobu

Producent udostępnia wyrób wprowadzony legalnie na rynek przed 1 lipca 2013 r. na podstawie normy zharmonizowanej (wykorzystanie postanowień przejściowych i praw nabytych)

Wymagane działania:

1. Producent weryfikuje aktualność wersji normy zharmonizowanej
2. W przypadku systemów 1+, 1 i 2+ producent przed upływem terminu audytu w nadzorze sprawdza, czy jednostka notyfikowana do zadań w ramach oceny zgodności wg CPD została renotyfikowana do zadań oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wg CPR. Jeżeli jednostka ta nie będzie działać w ramach CPR, to producent musi się zgłosić do innej jednostki notyfikowanej wg CPR o przejęcie nadzoru nad certyfikatem¹⁾. Raporty z badań wykonane przez notyfikowane laboratorium pozostają ważne o ile nie zmienia się typ wyrobu.
3. Producent dokumentuje w sposób ciągły funkcjonowanie ZKP
4. Producent weryfikuje posiadaną dokumentację techniczną, a w szczególności
 - a. sprawdza prawidłowość zakresu i poziomu deklarowanych właściwości użytkowych w odniesieniu do zamierzonego zastosowania
 - b. w stosowanych przypadkach –sporządza odpowiednią dokumentację techniczną lub specjalną dokumentację techniczną warunkujące możliwość korzystania z procedur uproszczonych.
5. Producent sporządza deklarację właściwości użytkowych wg zasad określonych w CPR (załącznik III) – może ją wystawić na podstawie posiadanych certyfikatów i raportów z badań wykonanych wg zasad określonych w CP
6. Producent dokonuje oznakowania CE wyrobu, ustalając na podstawie normy i rozporządzenia nr 305/2011, jakie informacje powinny towarzyszyć oznakowaniu CE na wyrobie lub jego opakowaniu.
7. Producent określa, jakie informacje dodatkowe powinny towarzyszyć wyrobowi (jak np. karta charakterystyki, informacja o substancjach niebezpiecznych podlegających rejestracji wg REACH, instrukcja obsługi itd.).
8. Do każdego wyrobu lub do partii wyrobów do jednego odbiorcy producent dołącza kopię deklaracji właściwości użytkowych oraz dokumenty towarzyszące w odpowiedniej wersji językowej.
9. Producent przechowuje przez okres, co najmniej 10 lat wykazy wszystkich odbiorców wyrobów budowlanych.
10. Producent współpracuje z organami nadzoru rynku, w szczególności udostępniając na żądanie dokumentację techniczną wyrobu.

Wyrób nie jest objęty żadną normą zharmonizowaną lub w odniesieniu, do co najmniej jednej zasadniczej Charakterystyki metoda oceny w normie nie przewiduje żadnej oceny do najmniej jednej zasadniczej charakterystyki.

- A. Zgodnie z CPR producent może (ale nie musi) wykorzystać ścieżkę Europejskiej Oceny Technicznej – jeżeli wybiera te opcje , to musi sporządzić deklaracje właściwości użytkowych wg CPR i musi oznakować swój wyrób CE.**

Producent wprowadza do obrotu (udostępnia po raz pierwszy) na rynku EOG wyrób budowlany po 1 lipca 2013 r, dla którego występuje o wydanie Europejskiej Oceny Technicznej.

Wymagane działania:

1. Producent składa wniosek o udzielenie Europejskiej Oceny Technicznej w wybranej europejskiej Jednostce Oceny Technicznej określając wyrób, jego elementy składowe, technologię produkcji i przewidziane zamierzone zastosowanie.
2. Jednostka Oceny Technicznej wskazuje odpowiedni system oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych na podstawie dotychczas wydanych decyzji Komisji Europejskiej – w przypadku braku odpowiedniej decyzji kieruje wniosek do Komisji.
3. JOT uzgadnia z producentem zamierzone zastosowanie wyrobu, warunkujące zakres jego oceny i podlegające zadeklarowaniu właściwości użytkowe; zgodnie z procedurami organizacji JOT opracowywany jest i przyjmowany Europejski Dokument Oceny, na którego podstawie JOT wydaje Europejską Ocenę Techniczną.
4. Producent sporządza dokumentację techniczną wyrobu, uwzględniającą wyniki badań i ocen JOT oraz wymagania ZKP
5. Producent sporządza deklarację właściwości użytkowych wg zasad określonych w CPR (załącznik III). Zadeklarowaniu podlegają wszystkie właściwości użytkowe ustalone w EOT.
6. Producent dokonuje oznakowania CE wyrobu, stosując się do postanowień EOT w tym względzie, ze szczególnym uwzględnieniem informacji, które powinny towarzyszyć oznakowaniu CE na wyrobie lub jego opakowaniu.
7. Producent określa jakie informacje dodatkowe powinny towarzyszyć wyrobowi (jak np. karta charakterystyki, informacja o substancjach niebezpiecznych podlegających rejestracji wg REACH, instrukcja obsługi itd.).
8. Do każdego wyrobu lub do partii wyrobów do jednego odbiorcy producent dołącza kopię deklaracji właściwości użytkowych oraz dokumenty towarzyszące w odpowiedniej wersji językowej.
9. Producent przechowuje przez okres, co najmniej 10 lat wykazy wszystkich odbiorców wyrobów budowlanych.
10. Producent współpracuje z organami nadzoru rynku, w szczególności udostępniając na żądanie dokumentację techniczną wyrobu.

Producent udostępnia na rynku EOG wyrób objęty Europejską Aprobata Techniczną wydaną przed 1 lipca 2013 r. (wykorzystanie postanowień przejściowych i praw nabytych).

Wymagane działania:

1. Producent sprawdza termin ważności Europejskiej Aprobaty Technicznej i do tego czasu posługuje się posiadaną ETA jak Europejską Oceną Techniczną. (W odpowiednim czasie przed końcem terminu ważności Aprobaty producent składa wniosek o udzielenie EOT na wyrób objęty ETA, przy wykorzystaniu całej posiadanej dokumentacji.)
2. Notyfikowana jednostka certyfikująca do zadań oceny zgodności wg CPD, którą wybrał poprzednio producent powinna kontynuować działania związane z nadzorem nad certyfikatem. Wyniki badań aprobacyjnych pozostają ważne o ile nie zmienia się typ wyrobu.
3. Producent dokumentuje w sposób ciągły funkcjonowanie ZKP
4. Producent weryfikuje swoją dokumentację techniczną wyrobu pod kątem
 - a. ewentualnej potrzeby uzupełnienia jej o odpowiednią dokumentację techniczną,
 - b. uściślenia zapisów dotyczących identyfikacji typu i identyfikacji wyrobu.

5. Producent sporządza deklarację właściwości użytkowych wg zasad określonych w CPR(załącznik III). Zadeklarowaniu podlegają wszystkie właściwości użytkowe ustalone w Europejskiej Aprobacie Technicznej.
6. Producent dokonuje oznakowania CE wyrobu, stosując się do postanowień Europejskiej Aprobaty Technicznej w tym względzie, ze szczególnym uwzględnieniem informacji, które powinny towarzyszyć oznakowaniu CE na wyrobie lub jego opakowaniu.
7. Producent określa, jakie informacje dodatkowe powinny towarzyszyć wyrobowi (jak np. karta charakterystyki, informacja o substancjach niebezpiecznych podlegających rejestracji wg REACH, instrukcja obsługi itd.
8. Do każdego wyrobu lub do partii wyrobów do jednego odbiorcy producent dołącza kopię deklaracji właściwości użytkowych oraz dokumenty towarzyszące w odpowiedniej wersji językowej.
9. Producent przechowuje przez okres co najmniej 10 lat wykazy wszystkich odbiorców wyrobów budowlanych.
10. Producent współpracuje z organami nadzoru rynku, w szczególności udostępniając na żądanie dokumentację techniczną wyrobu

A. Jeżeli wątrób budowlany:

- **Nie jest objęty żadną normą zharmonizowaną lub**
- **W odniesieniu, do co najmniej jednej zasadniczej charakterystyki metoda oceny nie jest właściwa lub**
- **Norma nie przewiduje jednej właściwej charakterystyki, a producent nie zdecyduje się na Europejską Ocenę techniczną, to może zgodnie z obowiązującym systemem krajowym – wprowadzić wyrób na rynek krajowy z oznakowaniem znakiem budowlanym, na podstawie krajowej aprobaty technicznej lub na podstawie niezharmonizowanej normy krajowej.**

Opublikowana 8 sierpnia 2013 r. ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o wyrobach budowlanych oraz ustawy o ocenie zgodności (Dz.U. 2013 poz. 989) nie zmienia zasad funkcjonowania systemu krajowego, w szczególności pozostawiając bez żadnych zmian postanowienia dotyczące krajowych aprobat technicznych. Jakikolwiek zamiany systemu krajowego w odleglejszej przyszłości wymagają wejścia w życie kolejnej nowelizacji ustawy i zawsze będą uwzględniać chronione konstytucją prawa nabyte –w szczególności do obowiązujących krajowych aprobat technicznych. Podobnie wykorzystywane będą dotychczas wykonane badania aprobacyjne wyrobu.

¹⁾

Informację tę podajemy za zapisami dokumentu Grupy Doradczej Jednostek Notyfikowanych NB - CPR/AG/13/010 Transition arrangements from the CPD to the CPR for NBs powołującego się na informacje uzyskane od służb KE. Informacja ta nie jest spójna ze stanowiskiem Komisji (dokument CPR 004/12) w odniesieniu do nadzoru nad certyfikatami wyrobów objętych Europejskimi Aprobatami Technicznymi